Проект
вноситься народними депутатами України
Стефанчуком Р.О. та іншими

ЗАКОН УКРАЇНИ
«Про внесення змін до Цивільного кодексу України у зв'язку із оновленням (рекодифікацією) положень книги другої»

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

І. Внести до Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356) такі зміни:

1) Книгу другу Цивільного кодексу України викласти в такій редакції:

«**КНИГА ДРУГА. ОСОБИСТІ ПРАВА.**

Глава 20. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОСОБИСТІ ПРАВА

Стаття 269. Поняття особистого права

1. Особисте право є правом невід'ємно пов'язаним з особою, що не має економічної природи та спрямоване на задоволення фізичних, психічних, психологічних, духовних, емоційних, культурних, соціальних та інших нематеріальних потреб та інтересів особи.

2. Особисті права належать фізичній особі з моменту народження або з іншого моменту, визначеного Конституцією України, цим Кодексом та/або іншим законом.

3. Особисті права належать юридичній особі з моменту її створення або з іншого моменту, визначеного цим Кодексом та/або іншим законом.

4. Невід'ємний зв'язок особистого права з особою полягає в тому, що особа не може відмовитись від свого особистого права, а також не може бути позбавлена цього права.

Оборотоздатність форми вираження окремих особистих благ (ім'я, найменування, зображення, голос, інформація, авторство тощо), надання особою

згоди на здійснення її окремих особистих прав іншими особами або реалізацію іншими особами окремих повноважень цих прав не є їх відчуженням.

Особисті права фізичної особи не входять до складу спадщини.

Особисті права юридичної особи не входять до складу ліквідаційного балансу.

5. Особисте право має немайновий характер, оскільки не має економічного походження, змісту, майново-грошової цінності (вартості).

6. Особисті права належать фізичній особі до моменту її смерті, або до іншого моменту визначеного Конституцією України, цим Кодексом та/або іншим законом.

7. Особисті права належать юридичній особі до моменту її припинення, або до іншого моменту визначеного цим Кодексом та/або іншим законом.

Стаття 270. Види особистих прав

1. Особисті права визначаються Конституцією України, цим Кодексом та/або іншим законом.

Визначений ними перелік особистих прав не є вичерпним.

2. Фізичній особі належать також інші особисті права за умови відповідності їх статті 269 цього Кодексу.

3. Юридична особа може мати інші особисті права за умови відповідності їх статті 269 цього Кодексу, крім особистих прав, які за своєю природою можуть належати лише фізичній особі.

Стаття 271. Зміст особистого права

1. Зміст особистого права полягає в тому, що особа є носієм відповідного особистого блага, має змогу вільно, на власний розсуд використовувати це благо для задоволення власних потреб та інтересів у порядку, спосіб та в межах, що не суперечать Конституції України, цьому Кодексу та/або іншому закону, доброзвичайності (boni mores), а також сутності та призначенню такого особистого блага.

2. Особа може надавати згоду на використання свого особистого блага іншим особам, якщо це узгоджується із сутністю та призначенням особистого блага та не суперечить Конституції України, цьому Кодексу та/або іншому закону, а також узгоджується з доброзвичайністю (boni mores).

Особа може вимагати припинення використання свого особистого блага іншими особами, яке вони здійснювали за її згодою, якщо інше не визначено Конституцією України, цим Кодексом та/або іншим законом.

3. Особа може заборонити або іншим заходами впливати на захист її особистого блага від неправомірного використання.

Стаття 272. Здійснення особистих прав

1. Особа здійснює особисті права самостійно.

2. Особа може надавати інформовану згоду на здійснення свого особистого права або реалізацію його окремих повноважень іншим особам, якщо це узгоджується із сутністю та призначенням особистого блага, а також не суперечить Конституції України, цьому Кодексу та/або іншому закону, узгоджується із доброзвичайністю (boni mores).

3. В інтересах малолітніх дітей, а також фізичних осіб, визнаних недієздатними, їхні особисті права здійснюють батьки (усиновлювачі), опікуни або інші законні представники.

4. Неповнолітня дитина, а також фізична особа, дієздатність якої обмежена, здійснюють особисті права за згодою батьків (усиновлювачів), піклувальників або інших законних представників.

5. Дієздатна фізична особа, яка за станом здоров'я не може самостійно здійснювати свої особисті права, може доручити надання допомоги у їх здійснені особі, яка визначена її помічником, або іншій особі на умовах договору.

6. Юридична особа здійснює особисті права через її органи, які діють відповідно до установчих документів, цього Кодексу та/або іншого закону.

Стаття 273. Забезпечення здійснення особистих прав

1. Орган державної влади, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, його посадова та/або службова особа у межах своїх повноважень забезпечують здійснення особою особистих прав.

2. Орган державної влади, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, його посадова та/або службова особа, юридична особа, її працівники, фізична особа, професійні обов'язки якої стосуються особистих прав особи, зобов'язані утримуватися від рішень, дій або бездіяльності, що порушують або створюють загрозу порушення таких прав.

3. Діяльність фізичних, юридичних осіб, а також інших суб’єктів приватних відносин не може порушувати особисті права особи.

Стаття 274. Обмеження особистих прав

1. Обмеження особистих прав, встановлених Конституцією України, можливе лише у випадках, визначених нею.

2. Здійснення особистих прав, встановлених Конституцією України, може бути обмежене лише у випадках, визначених нею.

3. Обмеження особистих прав, встановлених цим Кодексом та/або іншим законом, можливе лише у випадках, визначених ними.

4. Здійснення особистих прав, встановлених цим Кодексом та/або іншим законом, може бути обмежене лише у випадках, визначених ними.

Стаття 275. Захист особистого права

1. Особа має право на захист свого особистого права від протиправних посягань інших осіб або від загрози їх вчинення. Захист особистого права здійснюється способами, встановленими главою 3 цього Кодексу та/або іншим законом.

2. Захист особистого права може здійснюватися також в інший спосіб з урахуванням змісту цього права, способу його порушення та наслідків, що їх спричинило таке порушення.

3. Ніхто не може оспорювати та/або не визнавати наявність у фізичної особи особистих прав, спрямованих на охорону особистих благ, які відповідно до статті 3 Конституції України є найвищою соціальною цінністю.

Стаття 276. Право на поновлення порушеного особистого права

1. Орган державної влади, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, його посадова та/або службова особа, фізична особа, юридична особа, внаслідок рішення, дії або бездіяльності яких порушено особисте право, зобов'язані відкликати або скасувати рішення, припинити дії або бездіяльність, якими це право порушене, або вчинити інші дії, необхідні для його негайного поновлення.

2. Якщо дії, визначені частиною першою цієї статті, необхідні для негайного поновлення порушеного особистого права, не вчиняються, суд може ухвалити рішення щодо поновлення порушеного особистого права, компенсації моральної шкоди, завданої порушенням, а також вжити інших заходів, для поновлення порушеного особистого права.

Стаття 277. Право на спростування

1. Особа, особисті права якої порушені внаслідок поширення про неї недостовірної інформації, має право на спростування такої інформації.

2. Недостовірною вважається інформація, яка не відповідає дійсності та/або викладена неправдиво.

Недостовірною вважається інформація, яка порушує презумпцію невинуватості, доки вину особи не доведено у визначеному законом порядку і не встановлено обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили.

Оціночні судження не підлягають спростуванню та/або доведенню їх достовірності. Якщо оціночні судження висловлено у формі, що принижує гідність, честь, репутацію, на особу, яка їх поширила, може бути покладено обов’язок щодо компенсації моральної шкоди.

3. Інформація вважається поширеною, якщо вона повідомлена третій особі у спосіб, у який вона сприйняла її зміст.

Повідомлення інформації виключно особі, якої вона стосується, не є поширенням інформації.

Повідомлення недостовірної інформації про особу в листах, заявах, скаргах, інших формах звернень до правоохоронних органів з метою перевірки такої інформації, у тому числі повідомлення викривачем інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» через зовнішні канали повідомлення в порядку, визначеному Законом України «Про запобігання корупції», не вважається поширенням інформації. Водночас особа, якої стосується така інформація, має право на її спростування та/або відповідь.

Повідомлення (рішення) консультативних, допоміжних або дорадчих рад, комісій або груп утворених при органах державної влади, що надаються в межах проведення конкурсів на зайняття посад відповідно до закону, не вважається поширенням інформації. Водночас особа, якої стосується така інформація, має право на її спростування та/або відповідь.

4. Інформація вважається такою, що поширена про особу, якщо з неї можна достеменно встановити, що вона стосується конкретної особи або ця особа включається до кола осіб, яких стосується інформація.

5. Спростування недостовірної інформації здійснюється особою, яка поширила таку інформацію.

Якщо особа, яка поширила недостовірну інформацію, невідома, особа, особисте право якої порушено, може звернутися до суду із заявою про встановлення факту недостовірності цієї інформації та/або про її спростування. Рішення суду, яким інформацію визнано недостовірною, на вимогу потерпілої особи може бути оприлюднено в медіа.

6. Спростування недостовірної інформації здійснюється у той самий спосіб, у який було поширено таку інформацію.

Якщо спростування недостовірної інформації у той самий спосіб є неможливим або недоцільним, воно здійснюється у спосіб, наближений до способу поширення недостовірної інформації, з урахуванням досягнення максимальної ефективності спростування, зокрема охоплення максимальної кількості осіб, які сприйняли поширену неправдиву інформацію.

Спосіб спростування має забезпечити сприйняття того, що інформація, яка поширюється, є спростуванням (наявність заголовку, текстової плашки тощо).

Спосіб спростування може визначатись за домовленістю між особою, яка поширила недостовірну інформацію та особою, особисті права якої були порушені таким поширенням, а також законом або судом.

7. Спростування недостовірної інформації, що міститься в документі, здійснюється шляхом відкликання або скасування такого документа, його подальшого знищення у встановленому порядку, а також, у разі потреби, видання (прийняття) нового документа, в якому відсутня така інформація.

8. Спростування недостовірної інформації, що міститься в матеріалах медіа, здійснюється в тому ж самому медіа в порядку, встановленому законом.

Якщо спростування у відповідному медіа є неможливим у зв'язку з його припиненням, таке спростування має здійснюватися шляхом оприлюднення в іншому медіа, аналогічному за сферою, видом, форматом діяльності та територією мовлення, за рахунок особи, яка поширила недостовірну інформацію.

9. Спростування недостовірної інформації, поширеної у формі відео- або аудіоматеріалу, здійснюється шляхом створення та поширення окремого відео- або аудіоматеріалу із спростуванням або шляхом інтеграції повідомлення про спростування (текстового, звукового, візуального тощо) на початку оригінального матеріалу. При цьому в назві та описі оригінального матеріалу має розміщуватися позначка про його спростування та посилання на матеріал, яким здійснюється спростування.

10. Спростування недостовірної інформації, що міститься в мережі Інтернет (веб-сайти, сторінки у соціальних мережах, канали месенджерів, відеохостинги, інші веб-ресурси), здійснюється на тому самому веб-ресурсі, на якому поширено недостовірну інформацію.

Спростування недостовірної інформації здійснюється у спосіб, що забезпечує його доступність для користувачів відповідного веб-ресурса, зокрема шляхом публікації на тій самій веб-сторінці, на якій розміщено недостовірну інформацію. Якщо оригінальне повідомлення видалено, його спростування публікується за тією самою URL-адресою.

Якщо технічно неможливо опублікувати спростування на тій самій веб-сторінці, воно має бути опубліковане на головній сторінці веб-ресурсу з чітким та видимим гіперпосиланням на текст спростування, розміщеним біля заголовка повідомлення, що спростовується.

Спростування недостовірної інформації має бути доступним на веб-ресурсі протягом строку, не меншого ніж строк для доступу до недостовірної інформації, що спростовується, на такому веб-ресурсі.

11. Спростування недостовірної інформації здійснюється незалежно від вини особи, яка поширила інформацію.

12. Спростування недостовірної інформації здійснюється невідкладно, але не пізніше чотирнадцяти днів з моменту отримання вимоги про спростування. Спростування недостовірної інформації за рішенням суду здійснюється наступного дня з дня набрання законної сили рішенням суду.

13. Особливості спростування недостовірної інформації встановлюються законом.

Стаття 277-1. Право на відповідь

1. Особа, особисті права якої порушені внаслідок поширення стосовно неї інформації, має право на відповідь.

Право на відповідь полягає у можливості висвітлення власної точки зору щодо поширеної інформації та обставин порушення особистого права.

2. Відповідь надається особою, особисте право якої порушено внаслідок поширення інформації.

3. При обранні способу для відповіді використовуються правила, визначені статтею 277 цього Кодексу для обрання способу спростування недостовірної інформації.

4. Право на відповідь здійснюється незалежно від вини особи, яка поширила інформацію.

5. Право на відповідь здійснюється незалежно від достовірності поширеної інформації, якою порушено особисте право особи.

6. Право на відповідь здійснюється незалежно від того, чи було застосоване право на спростування недостовірної інформації.

7. Особливості здійснення права на відповідь встановлюються законом.

Стаття 277-2. Право на примирення

1. Особа, яка порушила особисті права іншої особи внаслідок поширення недостовірної інформації, може звернутися до такої особи з пропозицією про примирення, зокрема шляхом принесення їй вибачень або в інший спосіб.

Примирення можливе виключно за згодою потерпілої особи.

У разі смерті або оголошення померлою фізичної особи, щодо якої особисте право порушено внаслідок поширення стосовно неї недостовірної інформації, особа, яка вчинила порушення, має право принести вибачення членам сім'ї такої особи, її близьким родичам.

2. Примирення не виключає застосування інших способів захисту особистих прав, передбачених цим Кодексом та/або іншим законом (спростування, відповідь, компенсація моральної шкоди тощо).

Стаття 278. Право вимагати заборони поширення інформації, якою порушуються особисті права

1. У разі порушення особистого права особи у газеті, журналі, книзі, кінофільмі, теле-, радіопередачі, в мережі Інтернет (веб-сайти, сторінки у соціальних мережах, канали месенджерів, відеохостинги, інші веб-ресурси) суд може ухвалити рішення про заборону розповсюдження відповідної інформації, поширення (оприлюднення) інформації не відбулось.

2. У разі порушення особистого права особи в номері (випуску) газети, журналу, книзі, кінофільмі, теле-, радіопередачі, в мережі Інтернет (веб-сайти, сторінки у соціальних мережах, канали месенджерів, відеохостинги, інші веб-ресурси) суд може ухвалити рішення про заборону або припинення їх розповсюдження до усунення порушення, поширення (оприлюднення) відповідної інформації вже відбулось.

Якщо усунути порушення у спосіб, визначений попереднім абзацом, є неможливо, суд може ухвалити рішення про вилучення тиражу (накладу) газети, журналу, книги тощо з метою його знищення або заблокувати доступ до інформації.

Стаття 280. Право особи, особисте право якої порушено, на відшкодування, компенсацію шкоди

1. Якщо особі внаслідок порушення її особистого права завдано майнової та/або моральної шкоди, така шкода підлягає відшкодуванню у повному розмірі та/або компенсації.

2. Шкода, завдана особистому праву особи шляхом повідомлення викривачем недостовірної інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», підлягає відшкодуванню та/або компенсації в порядку, встановленому зазначеним Законом, лише в разі умисного порушення.

3. Компенсація моральної шкоди шляхом примирення, зокрема через принесення особи, яка завдала шкоди, вибачення особі, якій завдано шкоди внаслідок порушення її особистого права, можлива лише у разі, якщо вибачення носить добровільний характер та сприйняте як компенсація моральної шкоди особою, якій вона була завдана. Застосування примирення не звільняє особу, яка завдала шкоди, від обов'язку відшкодувати, компенсувати її.

4. У разі якщо моральна шкода завдана особі протиправним рішенням, дією або бездіяльністю органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, його посадової та/або службової особи, суд за вимогою потерпілої особи може зобов'язати особу, яка завдала шкоди, здійснити публічне вибачення. Публічне вибачення здійснюється від імені органу, посадової, службової особи і має бути спрямоване на відновлення порушеного права потерпілої особи. Суд визначає спосіб оприлюднення публічного вибачення, зокрема через офіційні веб-сайти, офіційні друковані видання, інші публічні ресурси. Застосування публічного вибачення не звільняє орган, посадову, службову особу від обов'язку відшкодувати, компенсувати завдану шкоду.

5. Особливості обліку інформації про шкоду, завдану особистим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, визначаються законом.

Глава 21
ОСОБИСТІ ПРАВА, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ПРИРОДНЕ ІСНУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

Стаття 281. Право на життя

1. Фізична особа має невід'ємне право на життя.

2. Фізична особа не може бути свавільно позбавлена життя.

3. Забороняється задоволення прохання фізичної особи про припинення її життя, зокрема усі види евтаназії, заходи асистованого самогубства.

Стаття 281-1. Право на гідність

1. Фізична особа має право на гідність.

2. Фізична особа має право вимагати від усіх і кожного визнання її цінності як людини, а також відповідного поводження з нею.

3. Фізична особа не може бути піддана такому, що принижує її гідність поводженню або покаранню.

4. Фізична особа має право звернутися до суду з позовом про захист її гідності, відшкодування, компенсацію завданої шкоди.

Стаття 281-2. Право на особисту безпеку

1. Фізична особа має право на особисту безпеку.

Фізична особа з власної волі та у власних інтересах визначає рівень особистої безпеки, самостійно визначає допустимий рівень ризику в будь-якій сфері своєї діяльності.

Дієздатна повнолітня фізична особа за інформованою письмовою згодою може здійснювати професійну, військову, волонтерську та іншу діяльність, пов'язану з високим рівнем ризику та підвищеною загрозою для особистої безпеки.

2. Фізична особа має право на належні, безпечні, здорові та якісні умови життєдіяльності та довкілля, інформаційне середовище, продукти споживання

(харчові продукти та предмети побуту), а також на повну, актуальну, доступну та достовірну інформацію про рівень особистої безпеки, про рівень існуючих ризиків та загроз, про безпеку та якість довкілля, інформаційного середовища, харчових продуктів, предметів побуту, умов роботи, проживання, навчання тощо.

3. Поведінка суб'єктів приватних правовідносин, що створює загрозу особистій безпеці фізичної особи та несе ризик для її життя, здоров'я, призводить до нищення, псування, забруднення довкілля, викривлення, забруднення інформаційного середовища, погіршення умов життєдіяльності, є протиправною та повинна бути негайно припинена на вимогу фізичної особи.

Стаття 281-3. Право на здоров'я

1. Фізична особа має невід'ємне право на здоров'я.

2. Охорона здоров'я фізичної особи забезпечується системою заходів, спрямованих на збереження та/або відновлення фізіологічних, психічних, психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності фізичної особи при максимально біологічно можливій індивідуальній тривалості її життя, що впроваджуються органом державної влади, органом влади Автономної Республіки Крим, органом місцевого самоврядування, його службової та/або посадової особи, закладом охорони здоров'я, іншою фізичною, юридичною особою в порядку, визначеному Конституцією України, цим Кодексом та/або іншим законом.

Фізична особа має право на рівний та недискримінаційний доступ до охорони здоров'я.

Стаття 281-4. Право на медичну та/або реабілітаційну допомогу

1. Фізична особа має право на медичну та/або реабілітаційну допомогу.

Порядок, зміст та обсяг надання медичної та/або реабілітаційної допомоги визначаються центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я, відповідно до закону.

2. Медична та/або реабілітаційна допомога надається безоплатно в межах програми медичних гарантій, на підставі та в порядку, встановлених законом.

3. Надання медичної та/або реабілітаційної допомоги фізичній особі, яка досягла чотирнадцяти років, здійснюється за її інформованою письмовою згодою.

4. Надання медичної та/або реабілітаційної допомоги малолітній дитині здійснюється за інформованою письмовою згодою її батьків (усиновлювачів), опікуна або іншого законного представника. Малолітня дитина має право бути вислуханою, якщо вона здатна сформулювати та висловити свої думки щодо надання їй медичної та/або реабілітаційної допомоги.

За умови відсутності батьків (усиновлювачів), опікуна або іншого законного представника надання медичної та/або реабілітаційної допомоги малолітній дитині здійснюється за інформованою письмовою згодою членів її сім'ї та родичів у такій пріоритетній послідовності: мачухи, вітчима; повнорідних або неповнорідних повнолітніх брата або сестри; діда, баби; прадіда, прабаби.

У разі відсутності згоди на надання медичної та/або реабілітаційної допомоги малолітній дитині від осіб, визначених абзацом першим цієї частини, за умови наявності ознак прямої загрози її життю, лікар повинен діяти в найкращому інтересі малолітньої дитини, що полягає у збережені її життя та здоров'я, а також невідкладно повідомити про це орган опіки та піклування.

У разі відсутності осіб, які можуть надати згоду на надання медичної та/або реабілітаційної допомоги малолітній дитині, за умови наявності ознак прямої загрози її життю, така допомога надається без згоди, а лікар повинен діяти в найкращому інтересі малолітньої дитини, що полягає у збережені її життя та здоров'я.

5. Надання медичної та/або реабілітаційної допомоги недієздатній фізичній особі здійснюється за інформованою письмовою згодою її опікуна. Недієздатна фізична особа має право бути вислуханою, якщо вона здатна сформулювати та висловити свої думки щодо надання їй медичної та/або реабілітаційної допомоги.

У разі відсутності згоди опікуна на надання медичної та/або реабілітаційної допомоги недієздатній фізичній особі, за умови наявності ознак прямої загрози її життю, лікар повинен діяти в найкращому інтересі цієї фізичної особи, що полягає у збережені її життя та здоров'я, а також невідкладно повідомити про це орган опіки та піклування.

У разі відсутності особи, яка може надавати згоду на надання медичної та/або реабілітаційної допомоги недієздатній фізичній особі, за умови наявності ознак прямої загрози її життю, така допомога надається без згоди, а лікар повинен діяти в

найкращому інтересі цієї фізичної особи, що полягає у збережені її життя та здоров’я.

6. Надання медичної та/або реабілітаційної допомоги фізичній особі, цивільна дієздатність якої обмежена через психічний розлад, що істотно впливає на її здатність усвідомлювати значення своїх дій та/або керувати ними, здійснюється за інформованою письмовою згодою фізичної особи та її піклувальника.

У разі відсутності згоди між піклувальником та фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена через психічний розлад, що істотно впливає на її здатність усвідомлювати значення своїх дій та/або керувати ними, на надання медичної та/або реабілітаційної допомоги, за умови наявності ознак прямої загрози життю такої фізичної особи, лікар повинен діяти в її найкращому інтересі такої фізичної особи, який полягає у збережені її життя та здоров’я, а також невідкладно повідомити про це орган опіки та піклування.

У разі якщо фізична особа, цивільна дієздатність якої обмежена через психічний розлад, що істотно впливає на її здатність усвідомлювати значення своїх дій та/або керувати ними, не здатна надати усвідомлену інформовану письмову згоду на медичну та/або реабілітаційну допомогу, така згода надається за рішенням суду.

7. Фізична особа з повною цивільною дієздатністю, яка усвідомлює значення своїх дій та може керувати ними, має право відмовитись від надання їй медичної та/або реабілітаційної допомоги або вимагати припинення надання медичної допомоги, що вже розпочалась.

8. У разі наявності ознак прямої загрози життю фізичної особи медична та/або реабілітаційна допомога надається без її згоди за умови неможливості отримання з об’єктивних причин згоди від такої особи, її представника або уповноваженої нею особи та за відсутності попередніх розпоряджень, оформлених відповідно до закону.

Представниками або уповноваженими особами фізичної особи з повною дієздатністю, яка не здатна надати згоду на медичну та/або реабілітаційну допомогу в разі наявності ознак прямої загрози її життю, є фізичні особи в такій пріоритетній послідовності: довірена особа фізичної особи, яка діє на підставі довіреності та/або договору доручення; довірена особа для повідомлення в разі настання екстреного випадку з фізичною особою, відомості про яку зазначено у Реєстрі пацієнтів в електронній системі охорони здоров’я; другий із подружжя; один із батьків;

повнолітні син або донька; повнолітні брат або сестра; особи, які проживають з нею однією сім’єю.

9. Медична та/або реабілітаційна допомога надається відповідно до стандартів у сфері охорони здоров’я.

10. Фізична особа, яка звернулася за наданням їй медичної та/або реабілітаційної допомоги, має право на лікаря, фахівця з реабілітації, на вибір закладу охорони здоров’я, реабілітаційного закладу, методів профілактики, діагностики, лікування та/або реабілітації відповідно до рекомендацій лікаря та/або фахівця з реабілітації.

11. Фізична особа, яка перебуває на стаціонарному лікуванні в закладі охорони здоров’я, має право на допуск до неї інших медичних працівників, фахівців з реабілітації, членів сім’ї та/або інших близьких осіб, опікуна, піклувальника, нотаріуса, адвоката, представника з кола осіб, визначених частиною восьмою цієї статті, а також на допуск до неї священнослужителя для відправлення богослужіння та релігійного обряду.

12. Надання фізичній особі допомоги у сфері психічного здоров’я здійснюється відповідно до закону.

13. Медична допомога різних видів (екстрена, первинна, спеціалізована, паліативна тощо) надається фізичній особі відповідно до законодавства.

14. Реабілітаційна допомога різних видів, зокрема реабілітація у сфері охорони здоров’я, надається фізичній особі відповідно до законодавства.

15. Фізична особа може бути зобов’язана проходити медичний огляд у випадках та порядку, встановлених законом, з дотриманням принципів необхідності і пропорційності.

Стаття 281-5. Репродуктивні права

1. Фізична особа має право репродуктивного вибору, зокрема приймати вільне та відповідальне рішення щодо планування кількості дітей, інтервалу між їх народженням, необхідних для збереження здоров’я матері та дитини, або щодо відмови від материнства, батьківства.

2. Фізична особа може здійснювати свою репродуктивну функцію, зокрема із застосуванням допоміжних репродуктивних технологій у порядку та на умовах, визначених законодавством.

Застосування програм допоміжних репродуктивних технологій здійснюється лише за медичними показаннями та за інформованою письмовою згодою повнолітньої дієздатної фізичної особи.

Порядок та умови кріоконсервації та зберігання репродуктивних біологічних матеріалів, ембріонів для використання у власних потребах, донорства, використання та розпорядження анатомічними матеріалами, що мають репродуктивні властивості, визначаються законом.

Фізична особа має право на таємницю застосування програм допоміжних репродуктивних технологій. Фізична особа, народжена в результаті застосування програм допоміжних репродуктивних технологій, має право після досягнення нею повноліття одержати інформацію про своє походження.

3. Фізична особа має право на репродуктивне здоров'я, зокрема вчиняти дії, спрямовані на його поліпшення, підтримання або зміну обсягу репродуктивної функції.

Фізична особа має право на вибір способів та засобів контрацепції.

Стерилізація проводиться лише за інформованою письмовою згодою повнолітньої дієздатної фізичної особи.

Штучне переривання вагітності, що не перевищує дванадцяти тижнів, проводиться лише та інформованою письмовою згодою жінки.

У випадках, визначених законодавством, штучне переривання вагітності може бути проведене під час вагітності від дванадцяти до двадцяти двох тижнів.

Перелік обставин, що дозволяють провести штучне переривання вагітності після дванадцяти тижнів вагітності, визначаються законодавством.

4. Примус щодо здійснення репродуктивних прав не допускається.

Стаття 282. Право на усунення небезпеки, що загрожує життю та здоров'ю

1. Фізична особа має право вимагати усунення реальної та істотної небезпеки, що загрожує життю та здоров'ю, від кожного, чиї дії або бездіяльність створюють таку небезпеку.

2. Фізична особа має право захищати та/або вимагати захисту її життя, здоров'я, а також життя, здоров'я інших фізичних осіб від протиправних посягань у будь-який спосіб та будь-якими засобами, що не заборонені Конституцією України, цим Кодексом та/або іншим законом, за умови їх пропорційності та дотримання легітимної мети.

Стаття 288. Право на свободу природного існування

1. Фізична особа має право на свободу природного існування.

2. Фізична особа може вільно, на власний розсуд, відповідно до власних потреб, інтересів і цілей визначати свою поведінку і приймати рішення у сфері природного існування у порядку, у спосіб і в межах, що не суперечать Конституції України, цьому Кодексу та/або іншим законам, а також узгоджуються із доброзвичайністю (boni mores).

3. Фізична особа може вимагати від усіх і кожного не порушувати право на свободу природного існування та/або не вчиняти будь-яких інших дій, що впливають на його зміст, обсяг або можливість самостійного і вільного волевиявлення.

4. Обмеження права на свободу природного існування може відбуватися лише у випадках, визначених Конституцією України, у порядку, у спосіб і в межах, встановлених законом.

5. Забороняються будь-які форми фізичного, психічного, психологічного та/або іншого тиску на фізичну особу, втягування її у вживання спиртних напоїв, наркотичних, психотропних засобів, вчинення інших дій, що призводять до біологічної, психічної, психологічної та/або іншої залежності фізичної особи і порушують її право на свободу природного існування.

Стаття 289. Право на тілесну недоторканність

1. Фізична особа має право на тілесну недоторканність (тілесну автономію), зокрема вирішувати питання, які стосуються її тіла, включаючи медичні, біотехнологічні та/або інші втручання, що вчиняються за її інформованою

письмовою згодою, а також на відмову від будь-якого втручання, крім випадків, визначених законом.

2. Фізична особа має право на надання інформованої письмової згоди на визначення подальшої долі свого тіла та/або його частин після смерті, у тому числі шляхом передачі після смерті свого тіла та/або його частин науковим, медичним або навчальним закладам.

Фізична особа може відкликати вже надану згоду або заборонити будь-яке використання її тіла та/або його частин після смерті. У такому разі згода членів сім'ї померлої особи, близьких родичів та/або інших заінтересованих осіб щодо визначення долі тіла померлої особи та/або його частин після смерті є недійсною.

3. Фізична особа не може бути піддана тортурам, жорстокому, нелюдському поводженню або покаранню.

4. Фізичне покарання батьками (усиновлювачами), опікунами, піклувальниками, іншими законними представниками, вихователями, а також будь-якими іншими особами малолітніх, неповнолітніх дітей та підопічних не допускається.

У разі жорстокого чи такого, що принижує гідність, поводження фізичної особи стосовно іншої фізичної особи, яка перебуває в безпорадному стані, застосовуються заходи, встановлені цим Кодексом та/або іншим законом.

Стаття 289-1. Право на шанобливе ставлення до тіла померлої особи

1. Кожен зобов'язаний шанобливо ставитися до тіла померлої особи.

2. Кожен зобов'язаний шанобливо ставитися до місця поховання людини.

3. Фізична особа має право на вільне прижиттєве волевиявлення та/або надання іншій особі доручення щодо вирішення після смерті питань належного і шанобливого ставлення до тіла померлого, якщо це не суперечить Конституції України, цьому Кодексу та/або іншому закону, а також узгоджується із доброзвичайністю (boni mores), зокрема:

згоди або заборони на проведення патолого-анатомічного розтину;

згоди або заборони на вилучення анатомічних матеріалів для трансплантації та/або виготовлення біоімплантатів;

побажання бути похованим у певному місці, за певними звичаями, поруч з певними раніше померлими або бути підданим кремації;

згоди або заборони на перепоховання;

згоди або заборони на передачу її тіла науковим, медичним або навчальним закладам;

інші питання, які забезпечують охорону доброго імені померлого та шанобливе ставлення до його тіла та місця поховання.

Вільне прижиттєве інформоване письмове волевиявлення померлої фізичної особи щодо визначених цією частиною питань має пріоритет при здійсненні посмертних прав іншими особами, якщо інше не визначене цим Кодексом та/або іншим законом, заповітом, а також узгоджується із доброзвичайністю (boni mores).

4. Фізична особа, яка захищала незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, забезпечувала виконання службових обов'язків та присяги на вірність Українському народу, після її смерті (загибелі) може бути похована на Національному військовому меморіальному кладовищі з військовими почестями на підставах і порядку, визначених законом.

5. У разі глуму над тілом померлого або над місцем його поховання члени його сім'ї та близькі родичі (чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач або усиновлений, опікун або піклувальник, фізична особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також фізичні особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі фізичні особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі) мають право на відшкодування майнової та/або компенсацію моральної шкоди.

Стаття 289-2. Право на психічну недоторканність

1. Фізична особа має право на психічну недоторканність (психічну автономію).

2. Застосування методів прямого психічного впливу (гіпнотична терапія, введення психотропних речовин, що здійснюються поза медичною практикою або з порушенням встановлених клінічних протоколів тощо), технологій прихованого психічного впливу (використання технології «25 кадру», підпорогових аудіовізуальних стимулів, ультразвуку, інфразвуку, бінуральних бітів тощо), проведення медичних, наукових та інших дослідів, експериментів, процедур, пов'язаних із нейромоніторингом, нейростимуляцією або інструментальною діагностикою психофізіологічного стану особи, а також будь-який інший спосіб медичного, психічного, психологічного, психофізіологічного, емоційного, духовного та іншого втручання у психіку фізичної особи може вчинятись лише за її інформованою письмовою згодою або у випадках та порядку, визначених законом.

Фізична особа у будь-який момент може відмовитися від будь-якого зазначеного абзацом першим цієї частини втручання в її психіку, зокрема і після його початку, та вимагати припинити таке втручання.

3. Фізична особа має право на захист від поведінки іншої особи, що спричиняє психологічне насильство, емоційний тиск, маніпулювання свідомістю або інші форми втручання у стан психічного здоров’я. Цей захист поширюється також на цифрове середовище, інформаційні технології тощо.

Стаття 289-3. Право на участь у медичних, медико-біологічних, наукових та інших дослідах або експериментах

1. Повнолітня дієздатна фізична особа має право брати участь у медичних, медико-біологічних, наукових та інших дослідах або експериментах лише за її інформованою письмовою згодою.

2. Проведення медичних, медико-біологічних, наукових та інших експериментів на людях допускається із суспільно корисною метою, за умови їх наукової обґрунтованості, переваги можливого успіху над ризиком спричинення тяжких наслідків для здоров'я та/або життя, гласності проведення експерименту, повної інформованості та за наявності вільної згоди повнолітньої дієздатної фізичної особи, яка підлягає експерименту, щодо вимог його застосування, а також за умови збереження медичної таємниці.

Забороняється проведення наукового досліду та/або експерименту на хворих, ув'язнених або військовополонених, а також терапевтичного експерименту на людях, захворювання яких не має безпосереднього зв'язку з метою експерименту та/або досліду.

Стаття 290. Право на донорство та трансплантацію

1. Повнолітня дієздатна фізична особа має право бути донором крові, її компонентів, а також органів та інших анатомічних матеріалів, зокрема репродуктивних клітин, а також кріоконсервованих ембріонів, створених з репродуктивною метою, але не використаних для лікування замовників послуг із застосування допоміжних репродуктивних технологій, у межах, визначених цим Кодексом та/або іншим законом, а також за умови узгодження із доброзвичайністю (boni mores). Особа віком до вісімнадцяти років може бути живим донором гемопоетичних стовбурових клітин відповідно до закону.

Донорство крові, її компонентів, органів та інших анатомічних матеріалів, репродуктивних клітин, ембріонів здійснюється відповідно до закону.

2. Взяття органів та інших анатомічних матеріалів з тіла померлого, не допускається, крім випадків і в порядку, встановлених законом.

3. Фізична особа може дати інформовану письмову згоду на донорство її органів та інших анатомічних матеріалів на випадок своєї смерті або заборонити його.

4. Особа донора не повинна бути відомою реципієнту, а особа реципієнта - родині донора, крім випадків, коли реципієнт і донор перебувають у шлюбі, є близькими родичами або в інших випадках, встановлених законом.

У разі терапевтичної необхідності лише лікарі донора та реципієнта можуть мати доступ до інформації, що дає змогу їх ідентифікувати.

5. Фізична особа має право на застосування трансплантації анатомічних матеріалів людини від донора реципієнту, яка спрямована на відновлення здоров’я людини та здійснюється відповідно до закону.

Стаття 291. Право на сім'ю

1. Фізична особа незалежно від віку та стану здоров’я має право на сім’ю.

Підстави і порядок створення сім’ї встановлюються законом.

2. Фізична особа не може бути проти її волі розлучена із сім’єю, крім випадків, встановлених законом.

3. Фізична особа має право на контакт та підтримання зв’язків із членами своєї сім’ї та родичами незалежно від того, де вона перебуває.

4. Ніхто не має права втручатися у сімейне життя фізичної особи, крім випадків, визначених Конституцією України.

5. Фізична особа має право встановити своє походження і особу своїх батьків.

Стаття 292. Право на опіку, піклування або помічництво

1. Малолітня, неповнолітня дитина, а також фізична особа, яка визнана недієздатною або цивільна дієздатність якої обмежена, має право на опіку або піклування.

2. Дієздатна фізична особа, яка за станом здоров'я не може самостійно здійснювати свої цивільні права та/або виконувати обов'язки, має право на помічництво.

Глава 22
ОСОБИСТІ ПРАВА, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ СОЦІАЛЬНЕ БУТТЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

§1. Особисті права, що забезпечують індивідуалізацію фізичної особи

Стаття 294. Право на ім'я

1. Фізична особа має право на ім'я.

2. Фізична особа має право на транскрибований запис її прізвища та/або власного імені та/або інших складових імені відповідно до звичаю національної меншини (спільноти), корінного народу, до якого вона належить.

3. Фізична особа, яка досягла шістнадцяти років, має право на власний розсуд змінити своє прізвище та/або власне ім’я, та/або по батькові на підставах і в порядку, встановлених законом.

4. Неповнолітня дитина, яка не досягла шістнадцяти років, має право змінити своє прізвище та/або власне ім’я, та/або по батькові за згодою батьків або одного з них (якщо другий з батьків помер, визнаний безвісно відсутнім, оголошений померлим, визнаний обмежено дієздатним, недієздатним, позбавлений батьківських прав стосовно цієї дитини або якщо відомості про батька (матір) дитини виключено з актового запису про її народження, або якщо відомості про чоловіка як батька дитини внесені до актового запису про її народження за заявою матері), піклувальника (якщо над неповнолітньою дитиною встановлено піклування) або іншого законного представника.

У разі заперечення одного з батьків або іншого законного представника щодо зміни по батькові дитини спір щодо такої зміни може вирішуватися органом опіки та піклування або судом. При вирішенні спору беруться до уваги виконання батьками своїх обов’язків стосовно дитини та інші обставини, що засвідчують відповідність зміни по батькові інтересам дитини.

5. Фізична особа має право на зміну свого прізвища у разі:

державної реєстрації шлюбу;

визнання шлюбу недійсним;

розірвання шлюбу;

зміни прізвища обома батьками;

зміни прізвища одним із батьків;

усиновлення;

скасування усиновлення або визнання його недійсним;

зміни (корекції) статі фізичної особи;

застосування до особи, яка бере участь у кримінальному судочинстві, заходів безпеки;

в інших випадках, визначених законом.

6. Фізична особа має право на зміну по батькові у разі:

зміни її батьком свого імені;

усиновлення;

скасування усиновлення або визнання його недійсним;

визнання батьківства за іншою, ніж її батько, фізичною особою;

в інших випадках, визначених законом.

7. Підставами для відмови у зміні імені (прізвища, власного імені, по батькові) фізичної особи є:

здійснення стосовно заявника кримінального провадження або перебування заявника під адміністративним наглядом;

наявність у заявника судимості, яку не погашено або не знято в установленому законом порядку;

офіційне звернення правоохоронних органів іноземних держав про оголошення розшуку заявника;

подання заявником неправдивих відомостей про себе.

8. Порядок розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові) фізичної особи встановлюється законодавством.

9. Фізична особа має право використовувати своє ім'я у всіх сферах своєї діяльності.

10. Фізична особа має право поряд зі своїм прізвищем, власним ім’ям та по батькові використовувати додаткові індивідуалізуючі ознаки, що відображають її родинні, поколіннєві, професійні, військові, політичні або інші індивідуальні особливості, якщо таке використання узгоджується із доброзвичайністю (boni mores) та не порушує права інших осіб.

Додаткові індивідуалізуючі ознаки не є частиною офіційних записів актів цивільного стану та не замінюють прізвище, власне ім’я та по батькові, але можуть використовуватись у сімейному, особистому спілкуванні, літературній, науковій, творчій, професійній або іншій діяльності.

Додаткові індивідуалізуючі ознаки за бажанням фізичної особи можуть бути зазначені в документах, договорах, інших правочинах, якщо це не суперечить вимогам закону.

11. Фізична особа має право на релігійне (церковне) ім'я, яке не є частиною офіційних записів актів цивільного стану та не замінює прізвище, власне ім’я та по батькові, але може використовуватись у богослужіннях, релігійних обрядах, церемоніях та у внутрішньому житті релігійних організацій тощо.

12. Фізична особа має право на використання псевдоніма (вигаданого імені, професійного, творчого імені, військового позивного, спеціального цифрового коду тощо) або ініціалів (скороченого позначення прізвища та/або власного імені, та/або по батькові).

Використання псевдоніма не повинно вводити в оману або порушувати права інших осіб.

13. Використання імені фізичної особи з метою його оприлюднення допускається лише за згодою фізичної особи.

Використання імені фізичної особи з метою висвітлення її діяльності або діяльності організації, в якій вона працює або навчається, що ґрунтується на відповідних документах (звіти, стенограми, протоколи, аудіо-, відеозаписи, архівні матеріали тощо), допускається без її згоди.

Ім'я фізичної особи, яка затримана, підозрюється або обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, або особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може бути використано (оприлюднено) лише в разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо неї, винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення, в інших випадках, визначених законом.

Ім’я потерпілого від правопорушення може бути використано (оприлюднено) лише за його згодою.

Ім’я учасника цивільного спору, що стосується приватного, сімейного життя сторін, може бути використано (оприлюднено) іншими особами лише за його згодою.

14. Використання імені або псевдоніма фізичної особи в літературних, художніх, наукових та інших творах (крім творів документального характеру), торговельних марках, промислових зразках, інших об’єктах права інтелектуальної власності, рекламі допускається лише за її згодою.

Використання початкової літери прізвища фізичної особи у медіа, літературних, художніх, наукових та інших творах, торговельних марках, промислових зразках та інших об’єктах права інтелектуальної власності, рекламі не є порушенням її права на ім’я, якщо таке використання не дає можливості достеменно ідентифікувати фізичну особу.

15. Використання імені або псевдоніма фізичної особи у найменуванні об'єктів топонімії населених пунктів, інших географічних об’єктів, юридичних осіб, об’єктів права власності допускається лише за її згодою.

Порядок та умови присвоєння об’єктам топонімії населених пунктів, іншим географічним об’єктам, юридичним особам, об’єктам права власності імен або псевдонімів фізичних осіб визначається законом.

16. Використання імені фізичної особи у найменуванні домену в мережі Інтернет здійснюється на засадах добросовісності та чесної ділової практики і без наміру зловживання правом, у тому числі шляхом створення у користувачів мережі Інтернет хибного уявлення про належність такого веб-ресурсу іншій фізичній особі задля її дискредитації, шантажу, або виключно з метою блокування можливості використання фізичною особою свого права на ім’я задля подальшого перепродажу їй цього доменного імені.

17. Фізична особа, ім'я якої незаконно використовується іншими особами, має право вимагати припинення такого використання, а також відшкодування, компенсації завданої їй шкоди.

18. Фізична особа має право вимагати від інших осіб звертатися до неї відповідно до її імені.

У разі спотворення ім’я фізичної особи, таке ім’я повинно бути виправлено.

Якщо спотворення імені здійснено в документі, такий документ підлягає заміні.

Якщо спотворення імені здійснено в медіа, таке ім’я повинно бути виправлено в тому самому медіа відповідно до правил, встановлених для спростування.

Стаття 294-1. Право на підпис

1. Фізична особа має право на підпис.

Підписом є особисте графічне позначення, форму якого (параф, повне ім’я, ініціали, умовний знак тощо) фізична особа має право обрати самостійно, якщо інше не визначено законом.

2. Фізична особа використовує свій підпис як засіб індивідуалізації та підтвердження свого волевиявлення для посвідчення документів, договорів, заяв та інших правочинів, для засвідчення авторства тощо.

Використання підпису є дійсним, якщо підпис використовується фізичною особою особисто або уповноваженою нею особою у випадках, визначених законом.

3. Порядок використання фізичною особою факсимільного або іншого аналогу власноручного підпису, печатки, штампу, електронного, кваліфікованого електронного підпису, електронної печатки, інших засобів індивідуалізації та підтвердження волевиявлення фізичної особи особисто або уповноваженою нею особою, визначається законом.

Стаття 294-2. Право на індивідуальність

1. Фізична особа має право на індивідуальність.

2. Фізична особа має право на формування, збереження та зміну своєї індивідуальності з урахуванням особливостей біологічної, психічної, психологічної, соціальної, культурної, національної, релігійної, мовної та іншої самобутності, а також на вільний вибір форм та способів прояву своєї індивідуальності, якщо вони не суперечать Конституції України, цьому Кодексу та/або іншому закону, а також узгоджуються із доброзвичайністю (boni mores).

3. Дискримінація фізичної особи за ознаками індивідуальності (статтю, віком, станом здоров’я, ознакою раси, кольором шкіри, стилем одягу, зовнішністю, видом статури, особливостями будови тіла, наявністю ознак інвалідності, вагою, зростом, голосом, порушенням рухових функцій, манерою поведінки, політичними,

релігійними та іншими переконаннями, етнічним, соціальним походженням, майновим станом тощо) заборонена.

Не вважається дискримінацією фізичної особи за ознаками індивідуальності встановлення відмінностей, обмежень, привілей або вимог у правовідносинах, якщо вони об’єктивно обґрунтовані, розумні, переслідують легітимну мету, способи досягнення якої є належними та необхідними, зокрема:

забезпечення охорони життя та здоров’я зазначеної фізичної особи або інших фізичних осіб, захист національної безпеки, громадського порядку, запобігання кримінальним правопорушенням, охорони здоров’я населення та прав і свобод інших осіб;

дотримання встановлених законом санітарно-гігієнічних або екологічних норм і правил;

об’єктивна необхідність відповідності особистих якостей, навичок, вмінь, зокрема зовнішнього вигляду, фізичного стану, специфічним професійним вимогам, встановленим законом та/або договором, без якої належне виконання професійних, трудових, службових, військових та інших обов'язків неможливе;

захист вразливих груп населення, якщо вони визначені законом та не спрямовані на приниження їхньої індивідуальності;

забезпечення ідентифікації працівників або представників юридичної особи, якщо це є істотною складовою надання послуги або виконання функції, а також пропорційно поширюється на всіх осіб у відповідних відносинах;

захист доброзвичайності (boni mores) тощо.

Зазначені відмінності, обмеження, привілеї або вимоги у правовідносинах повинні бути пропорційними до легітимної мети, яку вони переслідують, а їх встановлення не повинно призвести до повного нівелювання права фізичної особи на індивідуальність.

Фізична особа має право на захист від дискримінації за ознаками її індивідуальності, включаючи відшкодування, компенсацію шкоди.

Стаття 294-3. Право на власне зображення, голос

1. Фізична особа має право на власне зображення, голос.

2. Використання зображення, голосу фізичної особи допускається лише за її інформованою згодою, якщо інше не визначено законом.

3. Фізична особа може фіксувати на аудіо-, фото-, кіно-, теле-, відеоносії своє зображення, голос, використовувати їх, надавати дозвіл на їх фіксацію, використання у формі, порядку, спосіб і в межах, що не суперечать Конституції України, цьому Кодексу та/або іншому закону, а також узгоджуються із доброзвичайністю (boni mores).

Фіксація та/або використання зображення, голосу фізичної особи з метою їх оприлюднення допускаються лише за її згодою. Згода на фіксацію вважається наданою у разі, якщо фіксація здійснюється з використанням технічних пристроїв (фото-, кіно-, відеотехніка, смартфони, безпілотні літальні апарати з вбудованою камерою, автономні роботи тощо) відкрито, без приховування, у громадському місці, на зборах, конференціях, мітингах та інших заходах публічного характеру.

Згода на фіксацію та використання зображення, голосу вважається наданою, якщо фізична особа добровільно позувала фотографу та/або оператору або якщо з обставин зйомки або запису очевидно, що фізична особа знала про них та не заперечувала проти їх проведення. Згода, надана для одного виду використання зображення, голосу, не поширюється на інші види використання, зокрема на використання з комерційною метою.

Фіксація та використання зображення, голосу фізичної особи таємно, в тому числі з метою їх оприлюднення, без згоди фізичної особи допускаються лише у випадках, визначених законом, та в інтересах національної безпеки, для запобігання кримінальним правопорушенням, в інтересах правосуддя, а також за необхідності захисту прав зазначеної фізичної особи та інших осіб.

Використання зображення, голосу фізичної особи в літературних, художніх, наукових та інших творах (крім творів документального характеру), торговельних марках, промислових зразках та інших об’єктах права інтелектуальної власності, рекламі допускається лише за її згодою.

Фізична особа, яка погодилася на фіксацію та використання свого зображення, голосу, в тому числі з метою їх оприлюднення, може вимагати припинення оприлюднення в частині, яка стосується її особистого життя. Витрати, пов’язані з таким припиненням, відшкодовуються фізичною особою.

Фізична особа, яка погодилася на фіксацію та використання свого зображення, голосу за плату, може вимагати припинення їх оприлюднення за умови відшкодування збитків, пов’язаних із таким припиненням.

4. Фізична особа має право вимагати припинення протиправних дій, спрямованих на фіксацію, використання її зображення, голосу, в тому числі з метою їх оприлюднення.

5. Створення та/або використання штучно згенерованого зображення, голосу фізичної особи без її згоди із застосуванням технологій штучного інтелекту, глибинних фейків (deepfake) тощо вважається протиправним, крім випадків, визначених законом. Фізична особа має право вимагати припинення таких протиправних дій, а також право на захист, включаючи відшкодування, компенсацію шкоди.

Стаття 294-4. Право на біометричні дані

1. Фізична особа має право на власні біометричні дані як сукупність даних, зібраних на основі фіксації її фізичних, фізіологічних, поведінкових характеристик, що дають змогу однозначно ідентифікувати або підтверджують однозначну ідентифікацію фізичної особи.

До біометричних даних фізичної особи належать зображення обличчя, відбитки пальців та долонь, сітківки та райдужної оболонки ока, зразок голосу, характеристики ходи, підпису, почерку, їх цифрові відбитки тощо.

2. Обробка біометричних даних фізичної особи, зокрема в цифровому середовищі, включно із застосуванням технологій штучного інтелекту, глибинних фейків (deepfake), цифрових аватарів тощо, здійснюється лише за інформованою згодою фізичної особи, якщо інше не визначено законом.

Біометричні дані фізичної особи можуть бути використані в наукових, освітніх, медичних або інформаційних цілях лише за її згодою або в анонімізованому вигляді, якщо таке використання не дає можливості достеменно ідентифікувати фізичну особу.

3. Положення цієї статті не застосовуються до обробки біометричних даних Єдиного державного демографічного реєстру, інших державних реєстрів, які регулюються законом, за умови забезпечення належного рівня захисту даних.

Стаття 294-5. Право на генетичні дані

1. Фізична особа має право на власні генетичні дані як сукупність вроджених або набутих генетичних ознак, що надають унікальну інформацію про фізіологію або здоров'я фізичної особи, отримані, в результаті аналізу біологічної проби, взятої у фізичної особи, які дають змогу однозначно ідентифікувати або підтверджують однозначну ідентифікацію фізичної особи.

2. Генетичні дані фізичної особи є конфіденційною інформацією.

3. Дослідження та/або обробка генетичних ознак фізичної особи можуть проводитися лише для наукових, освітніх, медичних або інформаційних цілей на підставі її письмової інформованої згоди, якщо інше не визначено законом і такі дослідження та/або обробка не дають можливості достеменно ідентифікувати фізичну особу.

Фізична особа має право на інформацію про свої генетичні дані, отриману в результаті дослідження генетичних ознак, або на відмову від отримання та/або ознайомлення з такою інформацією.

4. Втручання у геном людини можливе лише у профілактичних, діагностичних або лікувальних цілях, якщо не має на меті внесення будь-якої видозміни в геном нащадків.

Стаття 294-6. Право на цифровий образ

1. Фізична особа має право на її цифровий образ, що включає будь-які форми її представлення в цифровому середовищі, зокрема облікові записи, акаунти, персональні сторінки, персональні дані, аватари, цифрові профілі, в тому числі у соціальних мережах, системах електронного урядування, зображення, відеозаписи, звукозаписи, електронні підписи, печатки та інші форми індивідуалізації в цифровому середовищі.

2. Фізична особа має право на вільне створення та/або використання, надання дозволу на створення та/або використання свого цифрового образу, крім випадків, визначених законом. Фізична особа має право вимагати виправлення, обмеження поширення або видалення інформації, що спотворює її цифровий образ.

3. Фізична особа має право на вільний, безпечний та недискримінаційний доступ до свого цифрового образу через гаджети, комп’ютери, смартфони,

планшети, смарт-годинники та інші технічні пристрої з використанням мережі Інтернет, цифрових сервісів, інформаційних ресурсів тощо.

Вільний доступ малолітніх та неповнолітніх дітей, окремих категорій працівників, військовослужбовців, інших фізичних осіб до свого цифрового образу може бути обмежено у випадках, визначених законом або договором.

Обмеження доступу до веб-сайту, URL-адреси, доменного імені, IP-адреси, мобільного додатка та/або будь-якої іншої мережевої адреси, на яких розміщений цифровий образ фізичної особи, можливе лише на підставах і в порядку, визначених законом.

4. Фізична особа має право на створення із застосуванням технологій штучного інтелекту цифрового контенту, який стосується її цифрового образу та реалістично імітує її зображення, голос, манеру поведінки, інші індивідуальні особливості, лише за її інформованою згодою.

Поширення та/або використання такого контенту супроводжується чітким та видимим маркуванням про його синтетичне походження.

Фізична особа має право вимагати видалення чи блокування такого контенту, якщо він був створений, поширений та/або використаний без її згоди.

Стаття 294-7. Право на особистий, родовий герб

1. Фізична особа має право на заснування, використання та захист особистого, родового герба як способу ідентифікації фізичної особи та/або її належності до певного роду (його окремої лінії).

Особистий, родовий герб повинен мати індивідуальний характер та відповідати усталеним геральдичним правилам. Особистий, родовий герб визнається таким, що має індивідуальний характер, якщо загальне враження, яке він справляє на інформованого користувача, відрізняється від загального враження, яке справляє на такого користувача будь-який інший герб.

Особистий, родовий герб може містити графічні зображення, кольорову гаму, символіку, девізи та інші геральдичні елементи.

Особистий, родовий герб не може містити символіку, виготовлення, поширення та публічне використання якої в Україні заборонено законом.

2. Використання особистого герба можливе за інформованою згодою фізичної особи.

Використання родового герба можливе лише з дотриманням прав членів родини та культурної спадщини.

Особистий, родовий герб може бути зареєстрований як торговельна марка або як частина торговельної марки або іншого об’єкта права інтелектуальної власності відповідно до чинного законодавства.

3. Фізична особа, особистий, родовий герб якої незаконно використовується іншими особами, має право вимагати припинення такого використання.

4. Порядок офіційного визнання, реєстрації та захисту особистого, родового герба визначається законом.

5. Положення цієї статті не застосовуються до родових гербів, що є частиною державної або місцевої символіки, або в разі їх використання для забезпечення національної безпеки, збереження культурної спадщини або в інтересах правосуддя, за умови дотримання вимог закону.

Стаття 297. Право на честь, репутацію

1. Фізична особа має право на честь як позитивну соціальну оцінку особи з боку оточуючих, що ґрунтується на узгодженості її поведінки з доброзвичайністю (boni mores).

2. Фізична особа має право на репутацію як набуту особою суспільну оцінку її ділових та/або професійних якостей при виконанні трудових, посадових, службових, військових, громадських або інших обов’язків.

3. Фізична особа має право формувати, змінювати та/або використовувати свою репутацію в різних сферах своєї діяльності у спосіб, що не суперечить Конституції України, цьому Кодексу та/або іншому закону, а також узгоджується із доброзвичайністю (boni mores).

4. Фізична особа на визнання її заслуг може бути відзначена, нагороджена або заохочена іншим чином. Види відзнак, нагород, інших заохочень, а також підстави та порядок їх застосування визначаються законодавством.

Фізична особа може бути відзначена, нагороджена після смерті на підставах, у порядку, способом і в межах, встановлених законодавством.

5. Інформація, що стосується репутації фізичної особи, може бути використана в наукових, освітніх, журналістських, аналітичних цілях за умови дотримання принципу об'єктивності.

6. Критика фізичної особи не повинна порушувати презумпцію невинуватості, принцип об’єктивності та має узгоджуватись із доброзвичайністю (boni mores).

7. Фізична особа має право звернутися до суду з позовом про захист її честі, репутації, відшкодування, компенсацію завданої шкоди.

Стаття 298. Посттанативні особисті права

1. Фізична особа, яка є дитиною, вдівцем, вдовою, а в разі їх відсутності – фізична особа, яка є батьком, матір’ю, братом, сестрою померлої або оголошеної померлою фізичної особи, має посттанативні особисті права, які виникають у зв’язку та в момент смерті фізичної особи або оголошення фізичної особи померлою і спрямовані на захист доброго імені такої фізичної особи та пам’яті про неї.

Посттанативні особисті права має також особа, уповноважена на це договором або заповітом померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою.

2. Особи, визначені частиною першою цієї статті, мають такі посттанативні особисті права:

на спростування недостовірної інформації про померлу фізичну особу або фізичну особу, яка оголошена померлою;

на відповідь на поширену інформацію про померлу фізичну особу або фізичну особу, яка оголошена померлою;

на дослідження причин смерті померлої фізичної особи та ознайомлення з висновками щодо причин смерті, а також право на оскарження таких висновків до суду;

на інформоване письмове волевиявлення щодо поховання тіла померлої фізичної особи;

на інформоване письмове волевиявлення щодо належного і шанобливого ставлення до тіла померлої фізичної особи після її смерті, зокрема на згоду або заборону на проведення патолого-анатомічного розтину; згоду або заборону на вилучення анатомічних матеріалів для трансплантації та/або виготовлення біоімплантатів; бути похованою у певному місці, за певними звичаями, поруч з певними раніше померлими або бути підданим кремації; на шанобливе ставлення до місця поховання фізичними особами;

на інформовану письмову згоду щодо визначення долі тіла померлої фізичної особи та/або його частин, у тому числі щодо перепоховання, передачі науковим, медичним або навчальним закладам, за умови що померла фізична особа не заборонила будь-яке використання її тіла та/або його частин після смерті;

знати ім’я реципієнта у разі імплантації йому органів та інших анатомічних матеріалів від померлого донора;

на інформовану письмову згоду щодо використання імені померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою, в літературних, художніх, наукових та інших творах (крім творів документального характеру), торговельних марках, промислових зразках та інших об’єктах права інтелектуальної власності, реклами;

на інформовану письмову згоду щодо використання імені померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою, в найменуванні об'єктів топонімії населених пунктів, інших географічних об’єктів, юридичних осіб, об’єктів права власності;

на інформовану письмову згоду щодо використання зображення, голосу померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою, зокрема шляхом публічного показу, відтворення, розповсюдження фотографій, інших художніх творів, на яких зображено таку фізичну особу, або зафіксовано її голос, за умови що зазначена особа за життя не залишила заборону на таке використання;

на відкликання згоди померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою, щодо використання її зображення, голосу, зокрема шляхом публічного показу, відтворення, розповсюдження фотографій, інших художніх творів, на яких зображено таку фізичну особу, або зафіксовано її голос;

вимагати припинення використання зображення, голосу померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою, зокрема шляхом публічного показу, відтворення або розповсюдження фотографій, інших художніх творів, на

яких зображено таку фізичну особу або зафіксовано її голос, навіть якщо вона за життя позувала автору фотографії, іншого художнього твору за плату або дозволяла фіксування та/або відтворення її голосу за плату, за умови відшкодування завданої внаслідок такого припинення шкоди;

на інформовану письмову згоду щодо штучного генерування зображення, голосу померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою, із застосуванням технологій штучного інтелекту, глибинних фейків (deepfake) тощо та його подальшого використання;

вимагати припинення протиправних дій щодо створення та/або використання штучно згенерованого зображення, голосу померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою, із застосуванням технологій штучного інтелекту, глибинних фейків (deepfake) тощо;

на інформовану письмову згоду щодо обробки біометричних, генетичних даних померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою, за умови що зазначена особа за життя не залишила заборону на таку обробку;

на інформовану письмову згоду щодо використання, зокрема шляхом опублікування, особистих нотаток померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою, за умови що зазначена особа за життя не залишила заборону на таке опублікування;

на інформовану письмову згоду щодо використання кореспонденції померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою, за умови що зазначена особа за життя не залишила заборону на таке опублікування, а також за умови погодження таких дій іншим адресатом кореспонденції.

Перелік визначених цією частиною прав не є вичерпним. Фізична особа може мати інші посттанативні особисті права, що не суперечать Конституції України, цьому Кодексу та/або іншому закону, а також узгоджуються із доброзвичайністю (boni mores).

Здійснення посттанативних прав не може обмежувати свободу творчості, історичних досліджень.

3. Якщо особи, визначені частиною першою цієї статті, не дійшли згоди щодо здійснення посттанативних особистих прав, зазначене питання вирішується судом з урахуванням інтересів суспільства, доброзвичайності (boni mores) та забезпечення

захисту доброго імені померлої фізичної особи або фізичної особи, яка оголошена померлою.

§2. Особисті права, що забезпечують інформованість фізичної особи (інформаційні права)

Стаття 302. Право на інформацію

1. Фізична особа має право на інформацію.

2. Фізична особа має право вільно створювати, виробляти, одержувати, фіксувати, збирати, зберігати, використовувати, поширювати та/або захищати інформацію у порядку, визначеному цим Кодексом та/або іншим законом.

3. Фізична особа, яка поширює інформацію, зобов'язана переконатися в її достовірності.

Фізична особа, яка поширює інформацію, отриману з офіційних джерел (інформація органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних реєстрів, інформація розміщена на офіційних сайтах, звіти, стенограми тощо), не зобов'язана перевіряти її достовірність та не несе відповідальності в разі її спростування.

Фізична особа, яка поширює інформацію, отриману з офіційних джерел, зобов'язана робити посилання на відповідне джерело.

Стаття 302-1. Право на особисту інформацію

1. Фізична особа має право на особисту інформацію (персональні дані).

2. Фізична особа може вимагати надання їй у доступній формі повної, достовірної та актуальної інформації про неї, іншу інформацію про предмети, факти, події, явища і процеси у тому обсязі, в якому неотримання відповідної інформації може створити загрозу для її особистої безпеки.

3. Обробка особистої інформації, зокрема отриманої в результаті проведених медичних, наукових та інших дослідів, експериментів, іншого інформованого добровільного втручання у тілесну, психічну, психологічну, біометричну, генетичну та іншу недоторканність фізичної особи, може здійснюватися лише за її інформованою згодою, крім випадків, визначених законом, а також лише в інтересах

національної безпеки, громадського порядку з метою запобігання заворушенням або кримінальним правопорушенням, охорони здоров'я населення, захисту репутації або прав інших людей, запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

4. Фізична особа має право на ознайомлення в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, юридичних особах з відомостями про себе, які не є державною таємницею або охоронювану законом таємницю.

Фізична особа має право вимагати забезпечення повної, достовірної та актуальної інформації про неї у державних реєстрах.

Фізична особа має право бути поінформованою про кожний випадок запиту на отримання її персональних даних у державних реєстрах іншими особами, крім випадків, визначених законом.

5. Особливості здійснення права на персональні дані визначаються законом.

Стаття 302-2. Право на забуття

1. Фізична особа має право на забуття.

2. Фізична особа може вимагати від володільця та/або розпорядника персональних даних вилучення, знеособлення, знищення інформації про себе із загальнодоступних джерел, а від операторів пошукових систем – припинення видачі посилань (деіндексації) на таку інформацію за її іменем, якщо така інформація є недостовірною, неактуальною, неповною, отримана, зберігається, обробляється неправомірно або втратила суспільний інтерес, а її подальше поширення завдає шкоди особистим правам такої особи.

3. Право на забуття фізичної особи не може застосовуватись, якщо персональні дані:

необхідні для здійснення права на свободу думки і слова та вільне вираження своїх поглядів і переконань;

становлять архівну та/або культурну цінність або є частиною історичних, наукових або статистичних досліджень;

стосуються посадової, службової або іншої публічної особи, якщо така інформація пов’язана із виконанням нею своїх посадових, службових обов’язків або суспільних функцій;

необхідні для цілей охорони здоров’я населення та окремих осіб;

необхідні для виконання визначеного законом обов’язку володільця даних з обробки таких персональних даних.

Стаття 302-3. Право на медичну інформацію

1. Фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, має право на отримання повної, достовірної та актуальної медичної інформації про себе, ліцензійної інформації про надавача медичної послуги, зокрема про кваліфікацію медичних працівників, наданої своєчасно, а також на отримання копії та/або ознайомлення з документами, що містять медичну інформацію про неї.

2. Малолітня дитина має право на отримання медичної інформації в доступній для її віку і можливості сприйняття формі з урахуванням психофізіологічної зрілості та емоційного стану.

Батьки або інші законні представники мають право на медичну інформацію про свою малолітню дитину (підопічного) до досягнення нею чотирнадцяти років.

У разі якщо згоду на медичну допомогу малолітній особі надає інша фізична особа відповідно до положень цього Кодексу та/або іншого закону, за відсутності батьків або інших законних представників, вона має право на медичну інформацію про малолітню дитину.

3. Законні представники мають право на медичну інформацію про особу, яка в установленому законом порядку визнана недієздатною або обмежено дієздатною. Фізична особа, яка в установленому законом порядку визнана недієздатною або обмежено дієздатною, має право отримувати медичну інформацію у доступній для її стану та можливості сприйняття формі.

4. Фізична особа, її законний представник або інша уповноважена особа мають право на запит щодо отримання копії документів, які відображають медичну інформацію про фізичну особу, зокрема про стан її здоров’я, з дотриманням положень частин п’ятої та шостої цієї статті та принципу конфіденційності відомостей про третіх осіб. Фізичній особі або її законному представнику копії медичних документів надаються безоплатно.

5. Якщо медична інформація про фізичну особу може негативно вплинути на стан її здоров'я або стан здоров'я фізичних осіб, визначених частиною другою цієї статті, перешкоджати процесу надання медичної допомоги, медичні працівники мають право надати їй/їм неповну інформацію, обмежити можливість ознайомлення її/їх з окремими медичними документами.

6. Фізична особа з повною цивільною дієздатністю може у письмовій формі відмовитися від отримання медичної інформації про себе або призначити довірену особу для отримання такої медичної інформації у визначеному обсязі.

7. У разі смерті фізичної особи особи, визначені частиною першою статті 298 цього Кодексу, наділяються посттанативними правами, зокрема бути присутніми при дослідженні причин її смерті, на запит щодо отримання копії документів, які містять медичну інформацію про фізичну особу з дотриманням принципу конфіденційності відомостей про третіх осіб, ознайомлюватися з висновками про причини її смерті, а також право на оскарження цих висновків до суду.

Стаття 302-4. Право на медичну таємницю

1. Фізична особа має право на медичну таємницю, зокрема на збереження в таємниці медичної інформації про себе та відомостей немедичного характеру, які пов'язані з наданням такої особи медичної та/або реабілітаційної допомоги, з її приватним та сімейним життям.

2. Забороняється вимагати та подавати за місцем роботи або навчання інформацію про фізичну особу, яка становить медичну таємницю.

3. Фізична особа зобов'язана утримуватись від поширення медичної таємниці, що стала їй відома у зв'язку з виконанням професійних, службових обов'язків або з інших джерел.

Цей обов'язок є безстроковим, якщо інше не визначено законом.

Стаття 302-5. Право на професійну таємницю, таємницю договору, іншого правочину, інформацію з обмеженим доступом

1. Фізична особа має право на професійну, зокрема банківську, адвокатську, нотаріальну, лікарську, комерційну, службову та іншу таємницю.

2. Фізична особа має право визначати таємницю договорів, інших правочинів або окремих їх положень, якщо інше не визначено законом.

3. Фізична особа може встановлювати обмежений режим доступу до інформації за родом своєї діяльності, що не є публічною, якщо інше не визначено законом.

4. Особи, яким стало відомо професійну таємницю, таємницю договору, іншого правочину, іншу інформацію з обмеженим доступом у зв'язку із виконанням професійних обов'язків, зобов'язані утримуватися від її розголошення, крім випадків, якщо:

фізична особа надала згоду на розголошення такої інформації;
розкриття таємниці необхідне для захисту життя та здоров'я фізичної особи або інших людей;

розкриття таємниці визначено законом або за рішенням суду.

Стаття 303. Право на особисті нотатки

1. Фізична особа має право на особисті нотатки (документи, записки, замітки, щоденники, особисті архівні матеріали, зображення, аудіо-, відеозаписи, переписки в месенджерах, SMS- та MMS-повідомлення та інші нотатки в паперовій, електронній або іншій формі) і право на таємницю інформації, що міститься в них, якщо вона не має публічного характеру і не належить до інформації з обмеженим доступом згідно з законом.

2. Фізична особа має право на використання інформації, яка міститься в особистих нотатках, що належать їй, може давати дозвіл на ознайомлення з особистими нотатками та/або на використання інформації, яка в них міститься, якщо це не суперечить закону.

3. Поширення відомостей, які містяться в особистих нотатках, можливе лише за згодою фізичної особи, якій належать ці нотатки, якщо це не суперечить закону.

Для використання та/або поширення відомостей стосовно особистого життя іншої фізичної особи потрібна згода такої особи.

4. Фізична особа може надати згоду використовувати її особисті нотатки та/або розпоряджатися її особистими нотатками, об’єктивованими у матеріальній формі, на власний розсуд.

Фізична особа може давати згоду використовувати її особисті нотатки та/або розпоряджатись її особистими нотатками в об’єктивованій формі, у тому числі на випадок її смерті.

5. Фізична особа має право вільно ознайомлюватися і використовувати, зокрема шляхом опублікування, будь-які особисті нотатки, передані до фонду бібліотек або архівів, з додержанням прав фізичних осіб, визначених частиною першою статті 298 цього Кодексу, якщо інше не встановлено договором, на підставі якого передано особисті нотатки.

6. Порушення таємниці особистих нотаток фізичної особи може здійснюватися за рішенням суду у випадках, встановлених законом, з метою запобігання кримінальному правопорушенню або з’ясування істини під час досудового розслідування у кримінальному провадженні, якщо неможливо одержати інформацію в інший спосіб.

Стаття 306. Право на таємницю кореспонденції

1. Фізична особа має право на таємницю поштової кореспонденції, посилок, інших видів поштових відправлень, телеграм, факсограм, електронних поштових повідомлень (e-mail), телефонних розмов та повідомлень, електронних текстових, голосових повідомлень, зображень, аудіо-, відеоспілкування в месенджерах, соціальних мережах, під час використання цифрових сервісів, а також інших видів особистих повідомлень, отриманих шляхом електронних комунікацій.

2. Інформація, що надійшла до фізичної особи засобами поштового зв’язку, електронних комунікацій, частотного радіоспектра, належить виключно цій особі, яка може використовувати отриману інформацію на власний розсуд, якщо інше не встановлено законом.

Використання кореспонденції шляхом опублікування здійснюється лише за згодою особи, яка направила таку кореспонденцію, та особи, яка її отримала.

Для використання кореспонденції стосовно особистого життя іншої фізичної особи, зокрема шляхом опублікування, потрібна згода такої особи.

3. У разі смерті адресата та фізичної особи, яка направила кореспонденцію, використання такої кореспонденції, зокрема шляхом опублікування, здійснюється лише за згодою фізичних осіб, визначених частиною першою статті 298 цього Кодексу.

У разі смерті адресата і фізичної особи, яка направила кореспонденцію, а також фізичних осіб, визначених частиною першою статті 298 цього Кодексу, кореспонденція, яка має наукову, художню, історичну цінність, може бути опублікована в порядку, встановленому законом.

4. Кореспонденція, що містить інформацію про фізичну особу (персональні дані) та/або про її приватність, може бути долучена до судової справи лише у разі, якщо в ній містяться докази, що мають значення для вирішення справи. Інформація, що міститься в такій кореспонденції, не підлягає розголошенню.

5. Порушення таємниці кореспонденції фізичної особи може здійснюватися за рішенням суду у випадках, установлених законом, з метою запобігання кримінальному правопорушенню або з'ясування істини під час розслідування кримінальної справи, якщо неможливо одержати інформацію в інший спосіб.

§3. Особисті права, що забезпечують приватність фізичної особи

Стаття 306-1. Право на приватність

1. Фізична особа має право на приватність.

2. Фізична особа в порядку, спосіб і в межах, які не суперечать закону, має право визначати свою приватність і її межі, самостійно, на власний розсуд вирішувати, яким чином організовувати і здійснювати свою життєдіяльність у сфері сімейних, побутових, інтимних, інших особистих відносин, що не пов'язані з виконанням покладених на фізичну особу публічних функцій, залежно від власних інтересів та цілей.

3. Фізична особа самостійно, на власний розсуд визначає коло осіб, які можуть володіти інформацією про її приватність, а також обсяг та/або зміст такої інформації в порядку, спосіб і в межах, встановлених законом.

4. Втручання у сферу приватності фізичної особи здійснюється за її згодою. Фізична особа самостійно, на власний розсуд визначає можливість або неможливість

сторонніх осіб втручатися у її приватність, а також межі та тривалість такого втручання.

5. Фізична особа має право не розголошувати обставини своєї приватності, а також вимагати нерозголошення обставин від інших осіб, які володіють такою інформацією.

6. Підстави та порядок обмеження права на приватність встановлюються законом виключно в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та з метою забезпечення прав людини.

Стаття 306-2. Право на недоторканність житла

1. Житло фізичної особи є недоторканним.

2. Проникнення до житла або до іншого володіння фізичної особи, проведення в ньому огляду або обшуку може здійснюватися лише за вмотивованим рішенням суду.

3. У невідкладних випадках, пов’язаних із рятуванням життя людей та майна або з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення, законом може бути встановлено інший порядок проникнення до житла або до іншого володіння фізичної особи, проведення в ньому огляду та обшуку.

4. Фізична особа не може бути виселена або іншим чином примусово позбавлена житла, крім випадків, встановлених законом.

Стаття 306-3. Право на цифрову приватність

1. Фізична особа має право на цифрову приватність.

2. Обробка даних стосовно цифрового образу фізичної особи, її особистих цифрових нотаток, цифрової кореспонденції здійснюється лише за інформованою згодою фізичної особи та з дотриманням вимог закону.

3. Фізична особа має право на цифрову приватність своїх метаданих, історії інтернет-активності, зокрема пошукових запитів, відвіданих веб-ресурсів, інформації про використання цифрових застосунків та сервісів, даних геолокації, даних, згенерованих пристроями, системами штучного інтелекту у зв’язку з

використанням особою цифрових сервісів, інших цифрових даних, які в сукупності відображають особисте життя фізичної особи у цифровому середовищі.

4. Фізична особа має право на захист своєї цифрової приватності від неправомірного доступу, копіювання, видалення або використання даних свого цифрового образу, кібератак, фішингу, несанкціонованого стеження, шкідливого програмного забезпечення, інших кіберзагроз, зокрема, шляхом застосування засобів антивірусного програмного забезпечення, шифрування, інструментів кібергігієни та інших засобів кіберзахисту.

Стаття 306-4. Право на інформаційний спокій

1. Фізична особа має право на інформаційний спокій, зокрема можливість не брати участь у робочих, службових, професійних та/або інших комунікаціях (відповідати на дзвінки, електронні листи, повідомлення в месенджерах тощо) у неробочий час, вихідні, святкові дні, під час перебування у відпустці, або ж поза часом, який визначений договором.

2. Здійснення фізичною особою права на інформаційний спокій не може бути підставою для притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності, погіршення умов праці, позбавлення премій або до будь-яких інших негативних наслідків.

3. Залучення фізичної особи до робочих, службових, професійних та/або інших комунікацій у неробочий час, вихідні, святкові дні, під час перебування у відпустці або поза часом, який визначений договором, здійснюється лише у виняткових випадках, визначених законом у разі загрози національній безпеці, забезпечення громадського порядку, охорони здоров’я населення, запобігання надзвичайним, аварійним ситуаціям, ризику завдання шкоди життю та здоров’ю інших осіб або у випадках визначених договором.

§4. Особисті права, що забезпечують свободу соціального буття фізичної особи

Стаття 309. Право на свободу творчості

1. Фізична особа має право на свободу літературної, художньої, наукової, технічної або іншої творчості.

2. Фізична особа має право на вільний вибір сфер, змісту та форм (способів, прийомів) творчості.

Цензура процесу творчості та результатів творчої діяльності не допускається.

3. Фізична особа, яка в результаті творчості створила об’єкт права інтелектуальної власності має особисті права, визначені книгою четвертою цього Кодексу та/або іншим законом.

Стаття 310. Право на місце проживання

1. Фізична особа має право на місце проживання.

2. Фізична особа має право на вільний вибір місця проживання та його зміну, крім випадків, встановлених цим Кодексом та/або іншим законом.

Стаття 312. Право на свободу вибору роду діяльності

1. Фізична особа має право вільно обирати та змінювати рід своєї діяльності.

2. Обмеження щодо вільного вибору і зміни діяльності фізичної особи або отримання спеціального дозволу для здійснення такої діяльності можуть бути встановлені законом.

Фізичній особі може бути заборонено виконувати певну роботу або обіймати певні посади у випадках і в порядку, встановлених законом.

3. Використання примусової праці забороняється.

Не вважаються примусовою працею військова або альтернативна (невійськова) служба, робота або служба, що виконується особою за вироком суду або за іншим рішеннями суду, а також робота чи служба у період дії правового режиму воєнного або надзвичайного стану відповідно до закону.

Стаття 313. Право на свободу пересування

1. Фізична особа має право на свободу пересування.

2. Фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, має право на вільне самостійне пересування по території України і на вибір місця перебування.

Фізична особа, яка не досягла чотирнадцяти років, має право пересуватися по території України лише за згодою батьків (усиновлювачів), опікунів або інших законних представників та в їхньому супроводі або в супроводі осіб, які уповноважені ними.

3. Фізична особа, яка є громадянином України, має право на безперешкодне повернення в Україну.

Фізична особа, яка досягла шістнадцяти років, має право на вільний самостійний виїзд за межі України.

Фізична особа, яка не досягла шістнадцяти років, має право на виїзд за межі України лише за згодою батьків (усиновлювачів), піклувальників або інших законних представників та в їхньому супроводі або в супроводі осіб, які уповноважені ними, крім випадків, визначених законом.

4. Фізична особа може бути обмежена у здійсненні права на пересування лише у випадках, встановлених законом.

5. Фізична особа не може бути видворена з обраного нею місця перебування, доступ до якого не заборонений законом.

6. Законом можуть бути встановлені особливі правила доступу на окремі території, якщо цього потребують інтереси державної безпеки, охорони громадського порядку, життя та здоров’я людей.

Стаття 314. Право на свободу об'єднання

1. Фізичні особи мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські об’єднання.

2. Належність або неналежність фізичної особи до політичної партії або громадського об’єднання не є підставою для обмеження її прав, надання їй пільг або переваг.

Стаття 315. Право на мирні зібрання

1. Фізичні особи мають право вільно збиратися на мирні збори, мітинги, походи, демонстрації, конференції, засідання, фестивалі тощо.

2. Обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання може встановлюватися судом відповідно до закону.

Глава 22-1
ОСОБИСТІ ПРАВА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ТА ІНШИХ СУБ'ЄКТІВ ПРИВАТНИХ ВІДНОСИН

Стаття 315-1. Право юридичної особи на найменування

1. Юридична особа має право на найменування, що визначає її індивідуальність у цивільному обороті. Вимоги до найменування юридичної особи визначаються цим Кодексом та/або іншим законом.

2. Юридична особа має право використовувати своє найменування у всіх сферах своєї діяльності, крім випадків, визначених законом.

3. Використання найменування юридичної особи іншими особами можливе лише за її згодою. Згода на комерційне використання найменування юридичної особи повинна бути надана у письмовій формі.

Використання найменування юридичної особи без згоди допускається лише у випадках, визначених Конституцією України, цим Кодексом та/або іншим законом, а також в інформаційних, наукових або освітніх цілях, за умови що це не вводить в оману та не завдає шкоди інтересам юридичної особи.

Юридична особа, найменування якої незаконно використовується іншими особами, має право вимагати припинення використання такого найменування.

4. Юридична особа має право на зміну свого найменування (ребрендинг) у порядку, визначеному законом.

Стаття 315-2. Право юридичної особи на цифровий образ

1. Юридична особа має право на власний цифровий образ, що включає будь-які форми її представлення в цифровому середовищі, зокрема облікові записи, акаунти, персональні сторінки, цифрові профілі, в тому числі у соціальних мережах, системах електронного урядування, а також електронні підписи, печатки та інші форми індивідуалізації в цифровому середовищі.

2. Юридична особа має право на вільне створення та/або використання свого цифрового образу, крім випадків, визначених законом. Юридична особа має право вимагати виправлення, обмеження поширення або видалення інформації, що спотворює її цифровий образ.

3. Обмеження доступу до веб-сайту, URL-адреси, доменного імені, IP-адреси, мобільного додатка та/або до будь-якої іншої мережевої адреси, на яких розміщено цифровий образ юридичної особи, можливе лише на підставах та в порядку визначених законом.

Стаття 315-3. Право юридичної особи на символіку

1. Юридична особа має право на власну символіку, зокрема логотип, герб, прапор, корпоративні кольори, гімн, девіз або інші елементи корпоративної ідентичності.

Символіка юридичної особи не може включати символіку, виготовлення, поширення, а також публічне використання якої в Україні заборонено законом.

2. Використання символіки юридичної особи здійснюється лише за її згодою. Згода на комерційне використання символіки юридичної особи повинна бути надана у письмовій форму.

Використання символіки юридичної особи без згоди допускається лише у випадках, визначених Конституцією України, цим Кодексом та/або іншим законом, а також в інформаційних, наукових або освітніх цілях, за умови що це не вводить в оману та не завдає шкоди інтересам юридичної особи.

Символіка юридичної особи може бути зареєстрована як торговельна марка або як частина торговельної марки або іншого об’єкта права інтелектуальної власності відповідно до законодавства.

3. Юридична особа, символіка якої незаконно використовується іншими особами, має право вимагати припинення такого використання.

Стаття 315-4. Право держави Україна на державні символи

1. Держава Україна як суб’єкт приватних відносин має право на державні символи України: Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України.

2. Опис державних символів України та порядок їх використання встановлюються законом.

Використання державних символів України у приватних відносинах повинно здійснюватись із забезпеченням шанобливого ставлення до них.

Держава Україна має право вимагати припинення неправомірного або нешанобливого використання державних символів у приватних відносинах.

Стаття 315-5. Право Автономної Республіки Крим, територіальної громади на символіку

1. Автономна Республіка Крим, територіальна громада як суб'єкти приватних відносин мають право на власну символіку (герб, прапор тощо), яка відображає їхні історичні, культурні, соціально-економічні та інші місцеві особливості і традиції.

Символіка Автономної Республіки Крим, територіальної громади не може включати символіку, виготовлення, поширення, а також публічне використання якої в Україні заборонено законом.

2. Зміст, опис та порядок використання символіки Автономної Республіки Крим, територіальної громади визначаються відповідно до закону.

Стаття 315-6. Право юридичної особи на репутацію

1. Юридична особа має право на репутацію.

2. Юридична особа має право формувати, змінювати та/або використовувати свою репутацію в різних сферах своєї діяльності у спосіб, що не суперечить Конституції України, цьому Кодексу та/або іншим законам та узгоджується із доброзвичайністю (boni mores).

3. Інформація щодо репутації юридичної особи, може бути використана в наукових, освітніх та інших цілях, для здійснення журналістської, аналітичної діяльності, за умови дотримання принципу об'єктивності.

4. Критика юридичної особи не повинна порушувати презумпцію добропорядності юридичної особи, якщо інше не доведено судом.

5. Юридична особа має право звернутися до суду з позовом про захист її репутації, відшкодування шкоди.

Стаття 315-7. Право юридичної особи на інформацію

1. Юридична особа має право на інформацію про себе та/або свою діяльність.

2. Юридична особа може вимагати надання їй повної, достовірної та актуальної інформації про себе та/або свою діяльність.

3. Обробка інформації про юридичну особу може здійснюватися лише за її згодою, крім інформації, яка відповідно до закону є відкритою, та в інших випадках, визначених законом для забезпечення національної безпеки, громадського порядку, запобігання заворушенням або кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, захисту репутації або прав інших людей, запобігання розголошенню конфіденційної інформації, забезпечення підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

4. Юридична особа має право ознайомлюватися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, інших юридичних особах з інформацією про себе, яка не є державною або іншою захищеною законом таємницею.

Юридична особа має право вимагати забезпечення внесення повної, достовірної та актуальної інформації стосовно неї до державних реєстрів.

Юридична особа має право бути поінформованою про кожний випадок запиту на отримання інформації стосовно неї з державних реєстрів іншими особами, крім випадків, визначених законом.

5. Юридична особа має право на створення, ведення, використання, поширення та збереження архівних матеріалів, інформації про історію створення та діяльності такої особи. Використання архівних матеріалів юридичної особи без її згоди забороняється, крім випадків, визначених законом з метою забезпечення суспільного інтересу, творчої діяльності, історичних досліджень.

Стаття 315-8. Право юридичної особи на професійну таємницю

1. Юридична особа має право на професійну таємницю, пов'язану із сферою її діяльності.

2. Юридична особа має право визначати таємницю договорів, інших правочинів або їх окремих положень, якщо інше не визначено законом.

3. Юридична особа може встановлювати обмежений режим доступу до інформації за родом своєї діяльності, що не є публічною, якщо інше не визначено законом.

4. Особи, яким стало відомо про професійну таємницю юридичної особи, таємницю договору, іншого правочину, інша інформація з обмеженим доступом у зв'язку із виконанням професійних обов'язків, зобов'язані утримуватися від її розголошення, крім випадків, якщо:

юридична особа надала згоду на розголошення такої інформації;

розкриття таємниці необхідне для захисту життя та здоров'я людини;

розкриття таємниці визначено законом або за рішенням суду.

Стаття 315-9. Право юридичної особи на таємницю кореспонденції

1. Юридична особа має право на таємницю поштової кореспонденції, посилок, інших видів поштових відправлень, телеграм, факсограм, електронних поштових повідомлень (e-mail), телефонних розмов та повідомлень, електронних текстових, голосових повідомлень, зображень, аудіо-, відеоспілкування в месенджерах, соціальних мережах, під час використання цифрових сервісів, а також інших видів особистих повідомлень, отриманих шляхом електронних комунікацій.

2. Інформація, що надійшла до юридичної особи засобами поштового зв'язку, електронних комунікацій, частотного радіоспектра, належить виключно такій особі, яка може використовувати отриману інформацію на власний розсуд, якщо інше не встановлено законом.

Використання кореспонденції шляхом опублікування здійснюється лише за згодою особи, яка направила таку кореспонденцію, та особи, яка отримала її.

Для використання кореспонденції стосовно особистого життя фізичної особи, зокрема шляхом її опублікування, потрібна згода такої особи.

3. Порушення таємниці кореспонденції юридичної особи може здійснюватись за рішенням суду у випадках, установлених законом, з метою запобігання

кримінальному правопорушенню або з’ясування істини під час розслідування у кримінальному провадженні, якщо неможливо одержати інформацію в інший спосіб.

Стаття 315-10. Право юридичної особи на цифрову приватність

1. Юридична особа має право на цифрову приватність.

2. Обробка даних стосовно цифрового образу юридичної особи здійснюється лише за її згодою та з дотриманням вимог закону.

3. Юридична особа має право на цифрову приватність своїх метаданих, історії інтернет-активності, зокрема пошукових запитів, відвіданих веб-ресурсів, інформації про використання цифрових застосунків та сервісів, даних, згенерованих пристроями, системами штучного інтелекту у зв’язку з використанням юридичною особою цифрових сервісів, інших цифрових даних, які в сукупності відображають приватність юридичної особи у цифровому середовищі.

4. Юридична особа має право на захист своєї цифрової приватності від неправомірного доступу, копіювання, видалення або використання даних свого цифрового образу, кібератак, фішингу, несанкціонованого стеження, шкідливого програмного забезпечення, інших кіберзагроз, зокрема, шляхом застосування засобів антивірусного програмного забезпечення, шифрування, інструментів кібергігієни та інших засобів кіберзахисту.

Стаття 315-11. Право юридичної особи на місцезнаходження

1. Юридична особа має право на місцезнаходження.

2. Юридична особа має право на вільний вибір місцезнаходження та його зміну, крім випадків, встановлених цим Кодексом та/або іншим законом.»;

2) у частині другій статті 418:

- слово «немайнові» виключити;

- слова та знаки «та (або)» замінити словами та знаком «та/або»;

3) у частині першій статті 421 слова та знаки «немайнові та (або)» замінити словами та знаком «та/або»;

4) у назві та тексті статті 423 слово «немайнові» у всіх відмінках виключити;

5) у частині першій статті 425 слово «немайнові» виключити;

6) у частині першій статті 429 слово «немайнові» виключити;

7) у частині першій статті 430 слово «немайнові» виключити;

8) у назві та частині першій статті 438 слово «немайнові» виключити;

9) у пункті 1 частини першої статті 485 слово «немайнові» виключити;

10) у частині другій статті 717 слово «немайнового» замінити словом «особистого»;

11) у частині другій статті 727 слово «немайнову» замінити словом «особисту»;

12) у частині першій статті 1166 слово «немайновим» виключити;

13) у пункті 1 частини першої статті 1219 слово «немайнові» виключити;

14) у частині першій статті 1240 слово «немайнового» замінити словом «особистого»;

15) у частині першій статті 1305 слово «немайнового» замінити словом «особистого».

Розділ ІІ. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його офіційного опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Сімейному кодексі України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 21-22, ст.135):

у частині першій статті 1 слово «немайнові» виключити;

у статті 2 слово «немайнові» виключити;

у частині першій статті 8 слово «немайнові» виключити;

у частині другій статті 15 слово «немайнового» виключити;

у назві глави 6 слово «немайнові» виключити;

у назві глави 13 слово «немайнові» виключити;

у пункті 1 частини першої статті 166 слово «немайнові» виключити;

у частині третій статті 232 слово «немайнові» виключити;

у назві глави 21 слово «немайнові» виключити;

2) У Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492):

у частині восьмій статті 7 слово «папери» замінити словом «нотатки»;

у частині сьомій статті 19 слово «немайнових» виключити;

у назві та тексті статті 236 слово «паперів» замінити словом «нотаток»;

у частині першій статті 293 слово «немайнових» виключити;

3) У Податковому кодексі України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112):

у підпункті 87.3.3 пункту 87.3 статті 87 слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

у підпункті «в» підпункту 135.2.1.10 підпункту 135.2.1 пункту 135.2 статті 135 слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

у підпункті 164.2.3 пункту 164.2 статті 164 слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

у підпункті 165.1.15 пункту 165.1 статті 165 слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

у підпункті 165.1.44 пункту 165.1 статті 165 слово «немайнового» замінити словом «особистого»;

у назві статті 174 слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

у підпункті «в» пункту 174.1 статті 174 слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

в абзаці другому пункту 174.3 статті 174 слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

у пункті 15.2 підрозділу 9-4 розділу XX слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

у підпункті 26.8 пункту 26 підрозділу 10 розділу XX слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

4) У статті 1 Закону України «Про господарські товариства» (ВВР), 1991, № 49, ст.682) слово «немайнових» виключити;

5) У статті 30 Закону України «Про інформацію» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 48, ст. 650) слово «немайнові» виключити;

6) У Законі України «Про охорону прав на сорти рослин» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 21, ст. 218):

у преамбулі, частині першій статті 6, частині першій статті 10, частині першій статті 17, частині п’ятій та сьомій статті 20, назві та тексті статті 37 та статті 53 слово «немайнові» у всіх відмінках виключити;

7) У частині першій статті 8 Закону України «Про нотаріат» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 39, ст. 383) слово «немайнові» виключити;

8) У частині восьмій статті 20 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 34) слова «немайнові чи» замінити словами та знаком «та/або»;

9) У частині десятій статті 28 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 32) слова «майнові чи немайнові» замінити словами та знаком «та/або майнові»;

10) В абзаці дев'ятому частини першої статті 21 Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 9, ст. 56) слово «немайнові» виключити;

11) У частині шостій статті 16 Закону України «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 8, ст. 28) слова «майнові чи немайнові» замінити словами та знаком «та/або майнові»;

12) У назві та тексті статті 31 Закону України «Про архітектурну діяльність» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 31, ст. 246) слово «немайнові» у всіх відмінках виключити;

13) В абзаці четвертому статті 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 25, ст.180) слово «немайнові» у всіх відмінках замінити словом «особисті» у відповідних відмінках;

14) У Законі України «Про третейські суди» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 35, ст. 412):

у статті 1 слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

у статті 3 слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

15) У Законі України «Про театри і театральну справу» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2005, № 26, ст. 350):

у частині другій статті 2 слово «немайнові» виключити;

у назві Розділу VI слово «немайнові» виключити;

у частині четвертій статті 22 слово «немайнових» виключити;

16) У частині першій статті 22 Закону України «Про міжнародне приватне право» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 32, ст. 422) слово «немайнових» виключити;

17) У Законі України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, № 31, ст. 268):

у частині першій статті 9 слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

у частині першій статті 10 слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

18) У частині першій статті 8 Закону України «Про захист персональних даних» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 34, ст. 481) слово «немайнові» виключити;

19) У пункті першому частини другої статті 21 Закону України «Про громадські об’єднання» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 1, ст. 1) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

20) У пункті другому частини першої статті 1 Закону України «Про інститути спільного інвестування» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 29, ст. 337) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

21) У частині першій статті 1 Закону України «Про запобігання корупції» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст. 2056) слово «немайновий» замінити словом «особистий»;

22) У пункті 2 статті 7 Закону України «Про військово-цивільні адміністрації» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст. 87) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

23) У Законі України «Про Фонд енергоефективності» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 32, ст. 344):

у частині п’ятій статті 1 слово «немайнових» виключити;

у частині п’ятій статті 10 слово «немайнових» виключити;

24) У пункті 13 частини першої статті 1 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 9, ст.50) слова та знак «майновими, немайновими» замінити словами та знаком «та/або майновими»;

25) У пунктах 2 та 23 частини першої статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 25, ст. 171) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

26) В абзаці другому частини першої статті 31 Закону України «Про повну загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

27) У частині першій статті 24 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки України» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2023, №№ 6-7, ст. 18) слово «немайнові» виключити;

28) У Законі України «Про публічні електронні реєстри» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2023, № 11, ст. 27):

у пункті 11 частини першої статті 2 слова «або немайнові» замінити словами та знаком «та/або особисті»;

у пункті 9 частини першої статті 5 слова «та немайнові» замінити словами та знаком «та/або особисті»;

у частині третій статті 6 слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

у пункті 5 частини третьої статті 34 слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

28) В абзаці третьому частини першої статті 46 Закону України «Про страхування» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2023, №№ 12-13, ст. 28) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

29) У частині третій статті 4 Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, № 16, ст. 55) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

30) У Законі України «Про авторське право і суміжні права» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, № 57, ст. 166):

у преамбулі, статті 3, статті 5, статті 9, назві та тексті статті 11, статті 14, статті 15, статті 31, у назві та тексті статті 32, статті 33, статті 35, назві та тексті статті 37, статті 43, статті 45 слово «немайнові» у всіх відмінках виключити;

у статті 46:

у назві та в абзаці першому частини другої виключити слово «немайнових»;

- в абзаці другому частини другої слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

у статті 50:

абзац четвертий частини четвертої викласти в такій редакції:

«Ліцензіат (субліцензіат) здійснює свої повноваження виключно за умови дотримання особистих прав автора та/або виконавця, особистих прав виробника фонограми та/або виробника відеограми, та/або організації мовлення відповідно до статей 11 і 37 цього Закону.»;

у статті 53:

- у частині першій та другій слово «немайнових» виключити;

- у частині третій слова «немайнових та» замінити словами та знаком «та/або»;

у статті 54:

у частині першій слова «немайнових і» замінити словами та знаком «та/або»;

31) У частині сьомій статті 3 Закону України «Про кредитні спілки» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, №№ 85-86, ст. 315) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

32) У Законі України «Про дошкільну освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2024, № 42, ст. 258):

в абзаці другому частини першої статті 30 слова «та немайнові» замінити словами та знаком «та/або особисті»;

у частині третій статті 31 слово «немайнові» замінити словом «особисті» у всіх відмінках;

у частині першій статті 52 слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

33) У пункті 18 частини першої статті 18 Закону України «Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2025, № 10, ст. 24) слова «немайнових і» замінити словами та знаком «та/або»;

34) У Законі України «Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2025, № 17, ст. 47):

у преамбулі, статті 1, назві та тексті статті 2, назві та тексті статті 3, назві розділу III, назві та тексті статті 8, статті 9, статті 10, у розділі IV виключити слово «немайнові» у всіх відмінках;

35) У частині п’ятій статті 13 Закону України «Про хміль та хмелепродукти» слова «або немайнові» замінити словами та знаком «та/або особисті»;

36) В абзаці другому частини першої статті 31 Закону України «Про професійну освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР) слова «та немайнові» замінити словами та знаком «та/або особисті»;

37) У пункті 6 частини першої статті 1 Закону України «Про віртуальні активи» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2023, № 15, ст. 51) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

38) У частині другій статті 13 Закону України «Про валюту і валютні операції» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 30, ст. 239) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

39) У частині першій статті 3 Закону України «Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 21, ст. 241) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

40) У пункті 4 частини першої статті 1 Закону України «Про державні лотереї в Україні» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 31, ст. 369) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

41) У пункті 10 частини першої статті 1 Закону України «Про ціни і ціноутворення» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 19-20, ст. 190) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

42) У статті 21 Закону України «Про Товариство Червоного Хреста України» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 5, ст. 47) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

43) У частині восьмій статті 4 Закону України «Про об’єднання співвласників багатоквартирного будинку» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 10, ст. 78) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

44) У частині першій статті 13 Закону України «Про спеціальну економічну зону «Закарпаття» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 23, ст. 111) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

45) У частині першій статті 13 Закону України «Про спеціальну економічну зону «Миколаїв» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 42, ст. 349) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

46) У частині першій статті 13 Закону України «Про спеціальну (вільну) економічну зону "Порто-франко" на території Одеського морського торговельного порту» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 26, ст. 208) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

47) У частині першій статті 12 Закону України «Про спеціальну економічну зону "Рені"» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 25, ст. 196) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

48) У преамбулі Закону України «Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів господарювання, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 12, ст. 97) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

49) У частині першій статті 11 Закону України «Про спеціальну економічну зону "Славутич" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 32, ст. 263) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

50) У частині першій статті 12 Закону України «Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу "Курортополіс Трускавець" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 18, ст. 139) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

51) У частині першій статті 11 Закону України «Про спеціальну економічну зону "Яворів" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 15, ст. 82) слово «немайнових» замінити словом «особистих»;

52) У підпункті 6 пункту 6-1 Розділу V Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 24, ст. 170) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

53) У частині четвертій статті 5 Закону України «Про лікарські засоби» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 22, ст. 86) слово «немайнові» замінити словом «особисті»;

54) У статті 1, статті 5 та статті 14 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 29, ст. 377) слово «немайнові» у всіх відмінках замінити словом «особисті» у відповідних відмінках.

3. Кабінету Міністрів України:

1) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

2) у 2027 році поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Голова Верховної Ради України

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Стефанчук Руслан Олексійович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000F818310040D3D400
Дійсний до: 23.05.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
2д9/1-2025/217091 від 20.09.2025
2005404